

женна, и гледаше да скъси и да укастри програмата, която се готвеше да се даде на Портата. Оште на тоя прѣдварителенъ разговоръ концертътъ пакъ показа, че съществува. Програмата се измѣни доста отъ каквато бѣше, дори и английскити предложениа се намалиха доста. Най-много въпросътъ за поръчителството съвсѣмъ изгуби първото си значение.

Нъ прѣди да се отвори таа конференция, случиха се два епизода, които бѣха любопитни коментари на европейското съгласие. Най-главний отъ тѣхъ е словото, което каза въ Райхстагъ германскій канцлеръ князь Бисмаркъ. Въ същото време князь Бисмаркъ спомена за светата работа, што брани Росиа и за пълната солидарностъ на Германия въ таа работа; той даде оште да се разбере, че въ таа работа, която е толкова света и права, Германия остава напълно равнодушна, докѣт не се наветъ такъви интереси или такъви обстоятелства, въ които Германия може да види за себе си направо полза. Дѣто ште рече, въ спорътъ по таа работа гласътъ на Германия или билъ или не билъ все едно. Само по едно време баронъ Вертеръ зе страната на рускый пълномощникъ, и протестира средшта нѣкои турски прѣдложениа, които рускый пълномощникъ бѣше склонилъ до нѣидѣ да ги приеме.

Другий епизодъ бѣше чудното, нечаганото, завистливо то и гърдливо то отнашение на Австро-Унгариа камъ Сърбиа. Скарването на една силна държава съ едно малко кнежество показваше, че Австро-Унгариа иска да наплати това кнежество и да му даде да разбере, кой е неговий силний съвѣдъ. Случката, што даде поводъ за това нѣшто, е оште по-характеристична. Доброто, което Австрийци ти искаха да направетъ на нѣколко Българе, што ги носеха на единъ тѣхънъ самоплувъ да ги прѣдадатъ на Турци ти, а тии излѣзоха на Бѣлградъ, показова, какво добро може да чакатъ християнети въ Турско отъ гласътъ на Австриа въ европейскый концертъ.

Последни ти дни отъ миналата година бѣха захванати съ засѣданията на конференцията. Турци ти се приготовоаха за неа както трѣбова; въ самий день, когато се отвори конференцията, тии провъзгласиха прочутата Митхадъ-пашова конституция. Турци ти, като знааха добръ, какво значение има европейскый концертъ, зеха масторски да се опитватъ надъ отетъливата дипломация, и въ същото време се готвеха бържѣ за война. Нъ тии сами по-лесно ште станатъ жертва на заблуждението, въ което са ги въвели тайни ти съперничества и покрити интриги подъ маската на концертътъ. За Турция войната въ никакъвъ случай не може да има добръ излазъ отъ лошото си положение; нъ заслѣбени ти турски министри може наистина да са убѣдени, че нѣкои държави, както напрѣдъ, ште поддържатъ Турско за тѣхънъ интересъ. Нъ тии на-дали са способни да видатъ, че въ дипломатическата игра има различни роли, отъ които за Турция наздраве нѣма да има облага.

[Изъ М. В.]

